

B

THE AUSTRALIAN
LITHUANIAN

1950
13

2177

australijos lietuvis

Pirmasis Lietuviu Laikrastis Australijoje
Iseina kas dvi savaites

THE FIRST LITHUANIAN PERIODICAL IN AUSTRALIA

AUSTRALIJOS LIETUVIS

1950 m. birželio 26d.

Š I A M E N U M E R Y J E

	Psl.
1. LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFO ATSIŠAUKIMAS	1
2. Pham Van-Ky - KAIMO AIŠKIAREGIS	3
3. Juozas Mikštas - VARDU NEPAVADINSI	6
4. Vl. Požėla - PRIEŠ 30 METŲ	7
5. J. P. Kedys - DAUGIAU VERŽLUMO	9
6. MAŽOSIOS LIETUVOS TARYBOS ATSIŠAUKIMAS	11
7. SPAUSTUVĖ YRA!	13
8. ENGLISH SECTION	17
9. Ž I N I O S	25-35
10. GERVAZO MAUKELĖS NENUOLATINIS KAMPELIS	36
11. SKELBIMAI, PRANEŠIMAI, INFORMACIJOS	38

S p a u s t u v ė s r e i k a l u - 13-16 psl.

AUSTRALIJOS LIETUVIS redaguojamas Redakcinės Kolegijos. Ats. redaktorius Jurgis Glušauskas. Leidejas - AUSTRALIJOS LIETUVIUI LEISTI BENDROVĖ - Raštus Redakcija taiso ir trumpina savo nuožiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus. - Prenumerata: metams 28 šil., pusei metų 14 šil., 3 mėn. 8 šil. Užsienin kaina ta pati. Atskiras numeris 1/4 - SKELBIMAI: Prekybiniai 1 šil. už pusės pusl. eilutę; neprekybiniai - 2 pens. už žodį. Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Vinjetės dail. Viktoro Simankevičiaus.

A d r e s a s:

AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator St., W. Hindmarsh, ADELAIDE, SA.

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN, the first Lithuanian periodical in Australia, published every fortnight by AUSTRALIJOS LIETUVIS PUBLISHING Co. Authorised Jurgis Glušauskas.

A d d r e s s:

AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator St., W. Hindmarsh. ADELAIDE, SA.

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuviu laikraštis Australijoje

Išsina kas dvi savaites

III metai + Adelaide, 1950 m. birželio 26 d. + Nr 13 (47)

Lietuvos Diplomatinio Šefo Atraišubimas

LIETUVIAI !

Esama tarptautinių nusikaltimų, kurie yra tokie sunkūs bei žiaurūs, kurie taip giliai bei skaudžiai pažeidžia pagrindines teises ir morales taisykles, kad net po daugelio metų jie ne tik nepasidaro mažiau smerktini, bet priešingai, dar daugiau šaukia į dangų atpildo, o žmones - į kovą su jais. Prie tokių nusikaltimų priklauso Sovietų Sąjungos elgesys Lietuvos atžvilgiu. Tokio nusikaltimo auka yra Lietuva. Valstybė, kuri atmetusi bet kurias doroves sąvokas grindžia savo politiką sitemingu tarptautines teises laužymu, o administraciją - visų žmoniškumo desnių niekinimu; valstybė, kuri pati būdama milijoniška vergų kolonija, siekia užvaldyti dar laisvą pasaulio dalį ir sunaikinti civilizaciją; šita valstybė - Sovietų Sąjunga - laiko Lietuvą okupuotą, mindžiodama lietuvių tautos teisę ir valią būti laisvai ir nepriklausomai.

1940 metų birželio mėnesio 15 dieną Sovietų Sąjunga didelemis, persveriančiomis karo pajegomis užpuole ir okupavo taikingąją Lietuvą, sulaužydama iškilmingas sutartis ir teises nuostatus, kuriais tvarkomas valstybių sugyvenimas. Šis bjauraus smurto aktas buvo tąsa ir užbaiga agresijos, kurią Stalinas, susitaręs su savo ano meto sąjungininku Hitleriu, paruošė ir pradėjo prieš Lietuvą 1939 metais, prievarta primesdamas jai sovietų garnizonus. Karui baigiantis, sovietai antrą kartą užėmė mūsų kraštą ir po šiai dienai jį terioja, vykdydami visomis totalitarines bolševikų valstybes priemonėmis tokią priespaudą, kokios Lietuva savo istorijoje nebuvo patyrusi. Bet kuri politinė laisvė yra panaikinta, tautinis jausmas lygiai kaip ir religinis laikomi baustini, Bažnyčia persekiojama be atėdairos, ūkininkai paverčiami kolchozų baudžiauninkais, žmogaus gyvybė ir mirtis priklauso nuo policijos nuožiūros, mokyklos tapo komunistinės propagandos įrankiu, kraštas rusinamas, tauta žudoma mašiniais deportavimais į priverčiamus darbus Tolimojoje Siaurėje. Šitokiomis aplinkybėmis sukanka 10 metų nuo didžiojo Sovietų Sąjungos nusikaltimo, ir dabar jis

yra dar gėdingesnė dėmė Europos istorijoje, o jo padarytoji mums žaizda - dar skaudesnė, nepakenčiamesnė.

Bet birželio mėnesio 15 dienos data suteikia mums ir paguodas, nes ji yra taip pat mūsų tautos rezistencijos sukaktuvės. Nuo pat pirmos sovietų išiveržimo į Lietuvą dienos lietuviai vieningai pasipriešino okupantui, pradėdami krašte ir užsieny atkaklią kovą už nepriklausomybę atstatymą. 1941 metų sukilimas, subūręs visą tautą pasiryžime nusikratyti svetimu jungu, buvo vienas kilniųjų tos kovos etapų. Tokiu pat pasiryžimu Lietuva kovojo su Hitlerio okupacija ir atsigrįžo prieš sovietus, kai jie antrą kartą užplūdo mūsų žemę. Gausingi partizanų kapai žymi Lietuvos kryžiaus kelią, kuriuo ji grįžta atgal į nepriklausomybę. Nuo pat okupacijos pradžios tauta parodė didelį dvasios atsparumą visam, kas sovietiška, komunistiška, rusiška. Lietuvių širdys priešui nepricinamos. Jos yra svarbiausias pagrindis, kuriame tauta išsaugos savo nepakeičiamą galutinę valią atstatyti savo seną garbingą valstybę.

Tarptautinė padėtis bręsta letai, bet ryškiai palankia mums kryptimi. Vis daugiau plinta įsitikinimas, jog Sovietų Sąjungos išiveržimas į Lietuvą nebuvo įvykis, liečiąs tikrai šias dvi valstybes, bet dalis milžiniško kriminalinio plano, siekiančio apgaule ir smurtu primesti komunizmą Europai ir visam pasauliui. Tą planą vykdydami, sovietai pavergė dešimtis valstybių ir šimtus milijonų žmonių. Visi jie, kaip ir mes, tetrokšta vieno: išsivaduoti iš tos vergijos. Vis aiškiau suprantama, kad jokie susitarimai su Sovietų Sąjunga negalėtų sustabdyti jos ginklavimosi, kuris ilgainiui sudarytų mirtiną pavojų net ir galingiausioms valstybėms. Todėl pasaulis su Jungtinėmis Valstybėmis prysaky vis sparčiau organizuoja pasipriešinimą prieš Sovietų Sąjungą ir bolševizmą. Neteisėtas Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą tarptautiniai nepripažintas, Lietuvos valstybė tebeegzistuoja de iure.

Šie faktai sudaro pagrindą mūsų vilčiai, įsitikinimui, tikrumui, kad Lietuva iš bolševikų okupacijos išsivaduos. Bet svarbiausias mūsų laisvės grąžinimo laidas yra tautos patriotinė dvasia. Jos vedami vertingiausi Lietuvos sūnūs ir dukterys aukoja savo gyvybę už tėvynę. Jos ikvepti Amerikos lietuviai ir Lietuvos tremtiniai rūpinasi Lietuvos reikalais. Ji sukelia užsieny vis didesnių simpatijų mūsų teisingai bylai.

Šita tautos dvasia grąžins mus į mums priklausančią vietą laisvų civilizuotų tautų tarpe.

Tegyvuoją nepriklausoma Lietuvos Valstybė!

1950 m. birželio mėn. 4 dieną.

STASYS LOZORAITIS
Lietuvos Diplomatijos Sefas

Kai Aiškia regis

PHAM VAN-KY

- Aš tai žinojau, - tarė Mokytojo Sūnus, sukinedamas tarp pirštų apvalias monetas, kuriomis jis leido atlyginti atei- ties, spejimus.

- Bet jūs esate čionai atėjęs pamokyti vieną aiškiaregijo amato, - pridejo jis.

Burmistras padarė pasigailejimą reiškiantį judesį, kurio visai nesistengė nuslepti, nes jo pasikalbėjimo dalyvis buvo aklas, ir tarė:

- Kokių būdu, jūsų nuomone, būtų galima užbaigti šį skan- dalą? Ar jūs visiškai nemanote, kad kilmingųjų pagalba būtų reikalinga?

- Aš tikiuosi pats sutvarkyti savo šeimos reikalus, - ta- rė jis su savotiška veido išraiška, kuri jau pati rodė jo aiškiaregystę, ir tęsė toliau:

- Žmogų sudaro penki veiksniai: veido išraiška, žodžiai, žvilgsniai, klausa ir mintys. Pagarbus veidas veda prie rim- ties, nuolaidus žodis prie tvarkos ir jei jis aiškus, tai prie vertinimo galimybės; klausa, jei ji judri, veda prie at- sargumo ir praeinančias mintis prie išminties. Man trūksta žvilgsnio ir atskyrimo galimybės. Bet jo vietoje yra kita dovana... Dievo: tai aiškiaregystės galia. Iš tikro, aš pa- žįstu savo nelaimę. Bet kas slepiasi joje?

Apčiupinędamas jis prisitraukė savo vandeninę pypkę, prikimšo ją tabako ir pasiūlė burmistru. Šitas ištraukė giliai į save dūmus ir vėl greit su didžiausiu malonumu išpūtė. Dų dūmų debesėliai, kurie išskrido per nosies skylutes, suteikė jam išvaizdą šniokščiančios kaimo dievybes.

Abu žmonės buvo viduriniame šiaudinės pirkios kambaryje, kur bambuko lazdos taupiai saugojo šviesą. Puššešėliai, kuriuose jie buvo paskandinti, apgaubė pasikalbėjimą paslaptin gu oru, oru pasikalbėjimo dviejų šventųjų.

Burmistras buvo lieso veido ir ilgų nagų, jis kalbėjo su pavargusiu akcentu išsilavinusių žmonių. Aiškiaregis rodė jam begalinę pagarbą. Jo nunešiotas švarkas ir gatavas pirktas turbanas, kurio jis niekad nenusiimdavo, leido atpažinti, kad jo užsiėmimas jį blogai maitino. Kalbėdamas jis nuleisdavo akis, kurių aklumas jau nuo jaunystės metų neleido jam pasirinkti kito amato, kaip aiškiaregystę.

- Aš jus perspėjau, - pasakė burmistras.

- O taip, aš galvojau...

- ... kad aš turėjau norą paklausti apie savo ateitį. Daug man pasakėte prieš vienus metus ir to užtenka. Iš viso, aš jaučiu baimę prieš ateitį, net jei ji man dėkinga turėtų būti. Žinant ką nors iš anksto turima visuomet išpūdis, lyg būtumei išvogęs paslaptį iš Visų Galingiausiojo.

- Visų Aukščiausiojo paslaptys lieka nepažeistos, - prabilo aiškiaregys. - Gamtą, kuri savo šaknis turi naktį, galima tik bendromis apibraižomis suprasti. Todėl aš jums sakau...

Jo akių vokai pajudėjo, lyg norėdami pralaužti stebuklą, kuris laikėsi prie atviros bedugnės krašto.

- Todėl aš jums sakau, kad kaime pasirodys ugnis...

- Ką?... - sušuko burmistras. - Kur?... Kada?..

- Kur?... Gal būt čia, mano namuose. Kada? Tikriausiai bėgyje vieno mėnesio. Vakar nutūpė varnas ant mano stogo. Jo draskymas nereiškia jokios draugiškos šventės...

Jis galvojo apie savo sūnų, kurio laukė grįžtant. Tuo momentu įėjo į palapinę Thang Ngoc, kaimo pamišėlis, kuris aklam aiškiaregiui ištikimai tarnavo. Žemai nusilenkęs burmistru priartėjo prie pono ir sušnibždėjo jam į ausį:

- Aš mačiau jūsų žmoną, įeinančią į kaimo pirtininko namus...

Aiškiaregis kostelėjo, norėdamas nuslėpti savo susijaudinimą. Bet čia jis pamiršo lankytojo buvimą ir tarė garsiai:

- Aš tai žinojau...

+ + +

Kai mokytojas Ba, aiškiaregio sūnus, grįžo iš didmiesčio, kur jis jau metai dirbo prancūzų ligoninėje, sužadino sava ligonines uniforma susidomėjimą. Jis turėjo savo lagamine mažą vaistų sandelį, kurio turinys darė tikrus stebuklus. Jis perrišinejo žaizdas, davė arseno injekcijas, dalino aspirino tabletes.

Kaimo pirtininkas jį laikė tokiu valkata, kokiu jis pats buvo slaugytojo akyse. Viskas priklausė nuo to, katras galėjo greičiau gydyti. Ir taip kaimas pasidalijo į dvi dalis: viena pažangiųjų, kita - tradicijų. Pirmoje buvo pora pagrandelių, kurie valgė virtas daržoves ir vedino namus.

Slaugytojas atvyko čia ne prancūzų medicinos platinti, bet savo tėvui padėti. Jis turėjo tik vieną tikslą: gražinti jam dienos šviesą. Sūnaus meilė tėvui buvo taip didelė, kaip ir jo pasitikėjimas chirurgija. Bet aiškiaregis, neatsižvelgiant į visus tėvo prašymus, buvo nepajudinamas. Jis nedrįso atsižvelgti prieš savo likimą.

- Tai buvo lemtis.

Bevaisiai bandymai nuvargino sūnų. Jo maža vaistinė pasirodė per silpna kovai prieš mitus. Jis nesiliovė perrišinėti žaizdas, tačiau visą laiką priverstinai galvojo apie kitas, kurios nenustojė pūliuoti: apie prietaringus savo krašto žmones. Jis triumfavo galedamas sustabdyti galvos skausmą, tačiau tamsumos žmonių galvose valdovu jis negalėjo tapti. Tai ir buvo priežastis jo nusiminimo, kuris jį, kaip piktas skaudulys, edė.

Iš kitos pusės, kaimo pirtininkas vedė kovą pagrindinai ir greitai. Už jį stovėjo žmonės jo profesijos. Jo prosenelis penktą dieną penktojo mėnesio atidengė paslaptį gerųjų savybių arklio valandos: visi augalai, pasodinti šiame laike, turėjo gydomosios galios. Taip pat jo prosenelis atrado bendrus anatomijos pagrindus. Anūkas turėjo supratimą ir pašaukimą ir paveldėjo prosenelio žinias.

Taigi, slaugytojo niekintojas pats negalėjo būti paniekintas. Jis pats buvo drūtapilvis, kas irgi reiškė jo gerą stovį: jis buvo gyvenimiškas žmogus ir turėjo pašaukimą būti moterų mylimas. Aiškiaregio žmona be ilgo pasipriešinimo leidosi jo užvaldoma. Ir slaugytojas, nieko nežinodamas apie šią savo šeimos tragediją, tikėjosi savomis priemonėmis iverkti kaimo pirtininko tamsumą. Tačiau jo tamsumas turėjo pagrindą. Pirtininko gyvsidabrio tepalas išgydė daug ligų. Ir kas dėl aiškiaregio, tai jo pranašystė buvo tikra. Be melo jis tęsė

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 6 - 1950 m. birželio 26 d.

savo amatą. Aštrių laikrodininko žvilgsniu lenkėsi virš komplikuoto kūrinio ir pasakojo lengvai ir aiškiai paslaptis.

Jo aklumas jam buvo antruoju veidu. Savo aiškiaregystę jis atidengė netekęs dienos šviesos. Jis matė siūlus, kuriuos likimo verpsties saudyklė suaudė. Ir jis skaitė juose, lyg atverštoje knygoje. Jei jis metė ant meldų pynės monetas ar ritinėjo avies stuburo kauliukus, jis dare tai tik prisilaikydamas prideramų papročių.

Slaugytojas turėjo vos keletą pagrindinių žinių moderniško gydymo ir jam buvo neįmanoma išvelgti giliau: šitos žinios reikalavo daugel metų studijų ir patyrimo. Jis pradėjo savo darbą ligoninėje, kaip durininkas. Ir vieną dieną, pritrūkus slaugytojo, jis užėmė šiojo vietą. Su gyva savo inteligencija jis užpildė žinių trūkumą. Savo noru atvyko jis į gimtąjį kaimą skiepyti nuo choleros, tačiau jis turėjo ir kitą tikslą. Tėvo užsiemimo jis nemėgo. Jis gėdinosi jo. Jeigu būtų įmanoma tėvui gražinti dienos šviesą, jis nepasitenkintų sunaus pareigomis, tačiau jis padėtų tėvui surasti amatą, kaip garbingiau pelnyti duoną.

(Bus daugiau)

Juozas Mikštas

V A R D U N E P A V A D I N S I

Jeigu kur susitiksim netikėtai -
Manęs jau nepažinsi.

Tačiau, staiga akis išplėtus,
Kažką lyg prisiminsi.

Nustebusi, matysi lyg pro rūką
Tik praeities šešėlių,
Kurį buities verpetai suka,
Ir juokias lyg pašėlę.

Galbūt ir aš tavęs lyg nepažinčiau,
Praeidamas pro šalį.
Bet sirdžiai, bet neramiai minčiai
Sunku pastoti kelią.

Jeigu kur susitiksim netikėtai -
Manęs jau nepažinsi.
Žiūrėsi lyg akis išplėtus,
Vardu nepavadinsi.

Prieš 30 metų

Rašo V. Požėla

1920 m. gegužės 15 d. Kaune susirinko tautos atstovai. Po 1918 m. vasario 16 d., kada išikūrė Lietuvos valstybė, atėjo pirmas, vieningas ir žemėmininkas - Steigiamasis Seimas.

Jį pasiuntė tauta tuo metu, kada kraštui grėse priešai: iš rytų veržėsi bolševikai, iš vakarų bermontininkai, o iš pietų lenkai. Po sėkmingų, neįgalų tikusių kovų, mūsų kariuomenė, sudaryta iš savanorių, išvijo bolševikus iš savo krašto. Netrukus po to, 1920 m. liepos 12 d. buvo sudaryta su jais taikos sutartis, Lietuva buvo pripažinta nepriklausoma valstybe.

Bolševikus pasekė vokiečiai. Pralaimėję bermontininkų žygį, kuris buvo Berlyne sumanytas prieš Lietuvą, jie susigyveno su jos nepriklausomybės faktu ir pripažinę ją, sudarė su mumis gerų kaimynų santykius.

Lenkai buvo nemažesnis Lietuvos priešas. Jie užgrobė Vilnių, mūsų sostinę ir sulaužė Suvalkų taikos sutartį. Dėl iškeltos Lenkijai bylos turėjo pasisakyti ir Tautų Sąjunga. Lenkija buvo pripažinta kalta sulaužiusi tarptautinę teisę. Vėliau, 1931 metais, tą patį patvirtino ir Tarptautinis Haagos Tribunolas. Vilniaus klausimas davė progos Lietuvai išeiti į tarptautinę areną kaip gynėjai laisvojo tautų apsisprendimo principų. Tarptautinė Lietuvos padėtis sustiprėjo.

Greta užsienio politikos vyko ir Seimo valstybės vidaus tvarka - žemės reforma, toji nuosavybės revoliucija, kurios tuo metu nedrįso padaryti daug pajėgesnės valstybės. Pakilo žemės ūkio gamyba: trilaukė žemės dirbimo sistema dingo iš Lietuvos laukų. Nuo žemės neatsiliko ir kiti ūkiai - sviesto, gyvulių, kiaulių, paukščių ir kt. Žemės ūkio Ministerija, Kooperacijos Bankas buvo tos įstaigos, kurios pirmos emėsi krašto gamybos. Vėliau jų keliu atėjo talkon kitos įstaigos - Pienocentras, Maistas, Žemės Bankas ir kt.

Žemės ūkį lydėjo mūsų valiuta, pramonė ir prekyba. Anuomet, prieš 30 metų, kaimai ir miesteliai buvo suvarginti, pramonė ir prekyba, kad ir mažos, tos pačios sugriautos. Gyventojų turtais išplėstas. Iš ko buvo valstybei gyventi?

Įvedęs savo litų valiutą, Seimas sutvarkė valstybės biudžetą - pajamas ir išlaidas. Kaip jos buvo tvarkomos, matyti iš paskelbto 1922 m. Lietuvos Banko balanso: išdas jau turejo pajamų 80 mil. litų, aukso ir svetimos valiutos už 10 mil. lit.

Kraštas igijó pasitikėjimą savo ūkiu ir kreditu, - sąlygomis, kurios būtinos pramonei ir prekybai. Kas liko iš prieškarinių laikų, buvo iš naujo atstatyta. Įsikūrė visa eilė naujų pramonės įmonių - pieninės, mėsos gamybos fabrikai. 1920/21 m. Lietuvos eksporto vertė jau siekė 55,2 mil. litų. Prieš karą visose Lietuvos įmonėse dirbo apie 12.000 darbininkų, o 1922 m. ten jau randame apie 21.000.

Svietimo sritis rado Seimo atstovuose didžiausią talininką. Atsirado mokyklų ir mokytojų. 1914 m. mes turėjome 875 pradžios mokyklas, 1022 mokytojus (ir tuos pat daugumoje rusus) ir 51.221 mokinių, gi 1921/22 m. jau turime 1650 mokyklų, 2220 mokytojų - savų ir 120.028 mokinius.

Steigiamojo Seimo metais atgijo ir aukštųjų mokslų - Vilniaus universiteto tradicijos. 1922 m. įsikūrė mūsų universitetas Kaune su 39 asmenimis vyresniojo personalo ir 14 jaunesniojo.

Spauda atliko anuomet sunkų, bet didelį kultūros darbą. 1917-1919 m. Lietuvoje tebuvo kokių 3 laikraščiai su 20.000 skaitytojų, o po metų kitų jau turėjome 45 laikraščius, kurių tiražas siekė 100.000 egzempliorių.

Ir menas suteikė mūsų kūrybai naują impulsą: senosios kartos literatai. - Maironis, Lazdynų Peleda, Žemaitė atgijo. Greta jų pasirodė eilės naujų jėgų lyrikoje, beletristikoje ir dramoje. Atgijo Lietuvių Dailės Draugija, įsikūrė Ciurlionis galerija. Pastaruoju atveju ne vienas Seimo atstovas parodė daug savo iniciatyvos.

Opera taip pat įsikūrė 1921 m. Ją organizavo Kipras Petrauskas. Šiandien mūsų jaunimui gal ir sunku suprasti tą vyresniosios kartos entuziazmą, su kuriuo buvo sutikta pirmoji lietuviška opera: "Traviatos" Alfredo, mat, dainavo... pats Kipras! Bet kuri Europos didmiesčių opera būtų galejusi pasididžiuoti tokiu Alfredu!

Savo sunkų darbą Steigiamasis Seimas užbaigė valstybės konstitucija, pirmuoju dėsniu joje įrašęs: "Lietuvos valstybė yra demokratinė, jos valdžia priklauso tautai."

Toks, skaitytojau, buvo mūsų tautos kūrybos darbas prieš 30 metų, pirmaisiais jos nepriklausomybės metais. Su laisve, savo krauju atpirkta, pasikeitė ir visas Lietuvos gyvenimas.

=====

Daugiau veržlumo!

Rašo J. P. Kedys

Pavieniam žmogui ar tautai patekus į didesnius sunkumus, kaip tremti, karą, laisvės netekimą ypač išryškėja jo gerosios ir blogosios ypatybės. Apie vieną tokią silpnąją lietuvių savybę - stoką veržlumo kovoje už būvį kaip tik dabar norisi pakalbėti.

Kad lietūvių tautinei bendruomenei tiek Vokietijoje begyvenant tiek dabar pasiskirsčius po platųjį pasaulį trūko ir tebetruksta aktyvumo kovoje už savo būvį, tai yra ypač būdinga. Tačiau, kad ši yda tiek pavieniam individui tiek visai bendruomenei sudaro didelę žalą, tai ir tenka visomis išgalėmis eiti prie jos išgyvendinimo.

Iliustracijai paimkime keletą faktų iš gyvenimo Vokietijoje. Kada pradėjo kurtis DP stovyklos, karui pasibaigus, lietuviai šių stovyklų administracijoje lošė labai nežymią rolę, nors kartais patys sudarydami daugumą tos ar kitos stovyklos gyventojų. Dar mažiau lietuvių teko rasti buvusios UNRRA ir dabartinio IRO centrines įstaigas. Kiek vėliau karinės valdžios visose zonose teikė galimybę daugeliui DP užimti neblogo vietas savo dirbtuvėse ir net įstaigose, tačiau lietuviai šiais pasiūlymais dar mažiau pasinaudojo. Kaip motyvą atmetant čia minėtus darbus tekdavo nugirsti, esą kam čia man klausytis lenkiškų keiksmų sėdint IRO įstaigoje, arba ką už tuos 250 RM gavęs nupirksi, arba vel į karinės valdžios darbus tekdavo toliau važiuoti ir kiek sunkiau padirbti. Tačiau kitos tautybės to nebojo ir, nežiūrint čia sumintų minusų, mums priklausančius postus užimdavo. Vėliau, kai tik pasikeitė RM į DM, tuoj prasidėjo "šturmas" į darbą, nepasitenkinimas kitomis tautybėmis ir panašiai, tačiau jau buvo pervelu. Seniau dirbusius iškraustyti nepavyko ir taip mes likome nukriausti. Vėliau, kai prasidėjo emigracija ir teko rūpintis įvairiais dokumentais ir eiti per emigracines stovyklas, kaip būdavo džiugu rasti "savą" žmogų IRO ar karinės valdžios įstaigoje; ir kiek daug jis kartais sumažindavo žmonių vargus, deja, tokių "savų" žmonių buvo maža ir tik dėl to, kad mums ankščiau trūko veržlumo! Daugelis dargi pasiteisindavo, kad čia laikinas dalykas ir neverta dėl tų IRO ar UNRRA vietų per daug kovoti ir su kitomis tautybėmis pyktis.

Dabar dirstelėkime, kas dedasi su mūsų tautiečiais, besi-

kuriančiais įvairiuose pasaulio kraštuose. Niekad nepamiršiu vieno šveicarų laikraščio pranešimo iš Anglijos. To laikraščio korespondentas aprašo, kaip vieno ūkio savininkas gavęs berną vieną buvusį DP, kuris jam kažkaip keistai atrodo darbe. Vėliau paaiškėjo, jog tas bernas yra buvęs Lietuvos kariuomenės generolas, inžinierius, generalinio štabo viršininkas, ministeris pirmininkas ir net septynių svetimų kalbų žinovas! Toliau laikraštis padaro išvadą, kad per praėjusį karą daug aukštų žmonių pateko į skurdą, o kita dalis skurstančių iškilo. Dar daugiau panašios reklamos rasime paskaitę JAV spaudą, kur daugelis mūsų buvusių ministrų, generolų ir kitų aukštų pareigonių parodydavo laikraščių korespondentams blizgančias uniformas ar kitus praeitį įrodančius dokumentus ir pareiškėdavo esą laimingi laisvoje šalyje dirbti prie gero "bos". Šitokie buvusių aukštų pareigūnų pareiškimai kalba patys už save, kiek jie ryžtumo turi prasimūšti į gyvenimą, patekus kiek į sunkesnes sąlygas. Čia suminėti faktai šiandien tik aiškiai parodo, kokios menkystos tikrai vadovaujamosiose vietose sėdėjo, daugiausia visokių protekcijų ir pažinčių dėka.

Jei prisiminsime save Australijoje, tai ir čia tas pat. Dauguma tautiečių laiko šį gyvenimą "laikinu" ir neturi jokio ūpo kovoti už geresnį duonos kąsnį. Čia tenka pabrėžti, kad jokio skirtumo nėra, ar mes čia esame laikinam ar amžinam gyvenimui skirti, visvien privalome parodyti didžiausią veržlumą ir aktyvumą už savo kasdieninį duonos kąsnį, jei norime, kad jis rytoj skanesnis būtų. Mūsų buvusiems aukštiems pareigūnams ir iš viso intelektualams reklamuotis savo didvyriškumu, kad jis dirba sunkų fizinį darbą, visai neverta. Tuo visai nenoriu pasakyti, kad esu nusistatęs prieš fizinį darbą, tačiau, jei dėl kurių nors priežasčių tam tikra žmonių grupė negali dirbti savo profesinį darbą, o turi atlikti kitą, gal ir nelabai mėgiamą darbą, tai ar čia jau yra priežastis tuo viešai reklamuotis ir net didžiuotis. Kas taip daro, tai tik parodo, kad jis tikrai daugiau nieko ir nesugeba, kaip tik savo vargu didžiuotis, bet ne kovoti ir iš jo išbristi.

Tiesa, mes savo kovoje už būvį esame daug sunkesnėse sąlygose nei vietos gyventojai, nes mus apsunkena kalbos nepakanamas žinojimas, sutartys, neturėjimas pažinčių ir t.t. Tačiau mes esame daug daugiau matę ir patyrę nei bet kas pasaulyje, o tai yra didelis plusas.

Jei mes norime, kad lietuvių tautinė bendruomenė užimtų reikiamą vietą kitų emigrantinių tautų tarpe ir iš viso šiame kon-

tinente, tai kiekvienas individas privalo rodyti kur kas didesnę veržlumą ir aktyvumą kasdieninėje kovoje už savo būvį, o tai ypač palengvins nuolatinis anglų kalbos žinių gilinimas ir viename pasirinktame darbe specializavimasis.

Mažosios Lietuvos Tarybos Atsižadimas

VISAM PASAULYJE IŠBLAŠKYTIEJI BROLIAI LIETUVIAI !

Mažoji Lietuva, kaip nedaloma Lietuvos dalis, kenčia visos Lietuvos kančias; ji yra toje pačioje bolševizmo priespaudoje. Mūsų visų karštas noras, kad drauge su Didžiąja Lietuva būtų atvaduota ir Mažoji Lietuva. Atvadavimo darbas tegalimas visų lietuvių pastangomis. Mūsų sąlygos, kuriomis tas darbas vykdomas, yra itin sunkios, nes mūsų žmonės, netekę savo krašto, neturi galimybių nei emigruoti, nei susikurti čia didesnių savo tautinio gyvenimo židinių. Tad, Mažosios Lietuvos lietuvių likimas yra dar sunkesnis už Didžiosios Lietuvos lietuvių likimą, ir darbas lietuvybei išlaikyti reikalingas dar didesnių aukų.

Mažosios Lietuvos Taryba, atstovaudama, gindama ir kovodama už Mažosios Lietuvos išlaisvinimą ir Mažosios Lietuvos lietuvių išlaikymą lietuvių tautai, yra reikalinga ne tik didžiųjų pastangų, bet ir lėšų.

Didžiosios Lietuvos išlaisvinimui vadovauja VLIKas, gi Mažosios Lietuvos - Mažosios Lietuvos Taryba. Tautos Fondą administruoja VLIKas. Nepavykus sudaryti bendro visos Lietuvos išlaisvinimo organo, nepavyksta susitarti ir dėl Tautos Fondo lėšų. Neabejodami gausią jų iš Tautos Fondo, atlikome visą eilę neatidėliotinių ir būtinųjų tautai darbų ir įbridome į skolas. Turėdami užbaigti šią nenormalią padėtį ir negaledami atsisakyti nuo pat 1918 metų mūsų didžiausiomis aukomis vykdomo Mažosios Lietuvos išlaisvinimo darbo ir Mažosios Lietuvos lietuvių išlaikymo, šaukiames pagalbos, kreipdamiesi į mūsų tautos išseiviją ir tremtinius prašydami savo auka prisidėti kartu ir prie Mažosios Lietuvos išlaisvinimo ir lietuvių išlaikymo Mažosios Lietuvos lietuvių tarpe.

Organizuojant birželio keturioliktąją - Genocido Dienos Minejimą - būtina yra prisidėti prie visos Lietuvos išlaisvinimo, visų lietuvių tautybės išlaikymo ir skiriamų Didžia-

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 12 - 1950 m. birželio 26 d.

jam Tikslui lėšų dali skirti ir Mažosios Lietuvos Išlaisvinimo Fondo.

Apie išskirtąsias aukas Mažosios Lietuvos Išlaisvinimo Fondan bei visais kitais Mažosios Lietuvos vajeaus reikalais prašome nedelsiant pranešti Mažosios Lietuvos Tarybos Prezidiumo pirmininkui E. Simonaičiui, adresu: Mr. E. Simonaitis, DETMOLD, Oesterhausstr.19, Germany.

Visa Lietuva už kiekvieną lietuvių -
visi lietuviai už vieną Lietuvą!

Tuebingenas, 1950.5.15.

MAŽOSIOS LIETUVOS TARYBOS
P R E Z I D I U M A S

A T I T A I S Y M A S

"A.L." Nr.12(46) 1950.VI.12 d. numery dėl neapsižiūrėjimo J. Švedo eilerašty - "Beethoveno penktosios simfonijos garsai" - buvo praleistas paskutinis - dešimtas posmas, kuri čia atspausdiname:

Tiktai išleisk mane o, Dieve, iš bažnyčių šimtabokščių
Iš begalinių labirintų, požemių, grabų,
Iš ten, kur, Viešpatie, dvasia užtrokšta,
Iš ten, kur mirštam, Dieve, mes abu!

M A D E I N U. S. A.

Jurgis Kastytis Gliauda

O kaip mane kankina
čionykšte moteris:
tos sukniš "balerina",
dažai á la Paris.

Tikrai, tur būt, neklystu -
jos visos toks standart;
jei vieną tik pažįsti -
žinai visas iškart!

Ir jas, tur būt, gamina
didžiuose fabrikuos -
jos gimsta iš mašinų
simtais, be atrankos.

("NEMUNAS")

TAUTIEČIAI, SPAUSTUVĖ YRA !

Visų mūsų didelis troškimas, LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ JAU NEBE SVAJONĖ, BET REALYBĖ: lietuviška spaustuve Australijoje jau įvykęs faktas!

Jau nupirtas l i n o t i p a s, automatiška raidžių renkamoji mašina (raidės renkamos tokiu pat greičiu, kaip rašoma mašina rašoma). Linotipo reikšmė spaustuveje tolygi apie 80%. Linotipas kainuoja £1.000. Spausdinimo mašina kainuoja £500. Pagalbinės mašinos (popieriui pjaustyti, lankstyti ir kt.), raidynų komplektai ir kiti įrenginiai kainuos apie £500. Taigi, viso reikalinga £2.000.

Iš šios sumos mums reikalinga jūsų paskolos £750. Ši suma ir fiksuojama kaip galutinė paskolos suma. Tuo tarpu negalime dar tiksliai pasakyti, kiek po liepos 1 dienos dar truks iki pažymėtos sumos, tačiau jau aišku, kad tokia suma dar nebus surinkta.

Todėl, PASKOLOS VAJUS PRATESIAMAS IKI TO LAIKO, KOL £750 BUS SURINKTA.

Kiekvienas norime kiek galima greičiau pamatyti ir "Australijos Lietuvi" nuosavoje spaustuveje atspausdintą. Gal dar labiau norime pačiūpinėti ir lietuvišką knygą, pagamintą jau nuosavoje spaustuveje. Deja, dar praeis keli mėnesiai. Mat, nei linotipas, nei raidžių komplektai neturi lietuviškų ženklų. Be lietuviškų ženklų nei AL nei knygų neišleisime, nes tai būtų mūsų kalbos darymas.

Lietuviški šriftai galima gauti tik iš užjūrių. Čia ir bus reikalinga mėnesių laiko. Ypatinai vilkina laiką muitinių formalumai. Tačiau darysime visas pastangas, kiek nuo mūsų priklauso, greičiau nugaleti visas kliūtis ir trumpinti laiką.

Tautiečiai!

Gyvas jūsų pritarimas ir reikšminga materialinė parama paskolos pavidalu įgalina mus įvykdyti lietuviškai kultūrai lemiamos reikšmės darbus tokiais tempais, kokiais vargu ar gali pasigirti bet kuri lietuviška kolonija pasaulyje. Ta jūsų parama dar mums reikalinga. Kviečiame visus, dar nesuskubusius su paskolos svaru, dėtis į talką. Gi tuos mūsų bičiulius, kurie jau davė paskolą, bet laiškuose žadėjo konkrečiu atveju dar daugiau paremti, prašome taip pat dar ateiti į pagalbą.

Mat, firmai, kuri pristato mašinas, reikia tuojau mokėti, o mūsų lėšos labai ribotos. Be to, reikia tuoj pat mokėti ir

už užsakomus lietuviškus šriftus ir raidžių komplektus.

Atsižvelgdami į tai, kad nuo paskolos paskelbimo dienos daug naujų skaitytojų prisidėjo, čia pakartojame AUSTRALIJOS LIETUVIUI LEISTI BENDROVĖS taisykles, pagal kurias užtraukiama lietuvių tarpe vieša paskola spaustuves reikalui:

1. AUSTRALIJOS LIETUVIUI LEISTI BENDROVĖ užtraukia lietuvių tarpe paskolą lietuviškai spaustuvei įkurti.
2. Galutinė paskolos suma, anksčiau buvusi neužfiksuota, dabar užfiksuojama £750.
3. Paskolos pasirašymo laikas neapribojamas. Jis tęsiasi, kol reikalinga suma bus surinkta.
4. Už paskolą mokami 4% palūkanų, pradedant 1950 m. liepos 1d. Palūkanos prirašomos kasmet prie pagrindinės skolos.
5. Paskola išperkama laike trijų metų lygiomis dalimis burtų traukimo būdu. Pirmas traukimas įvyksta 1951 m. lapkričio mėnesį, gi antras ir trečias 1952 ir 1953 m. lapkričio mėnesį.

Išėjusių tiražan paskolos lakštų numeriai skelbiami "Australijos Lietuvyje".

- Pastaba: Bendrovė turi teisę paskolą išpirkti ir anksčiau.
6. Kiekvienas asmuo, davęs paskolą, pasibaigus pasirašymo terminui, gauna atitinkamai sumai numeruotus paskolos lakštus, kuriais ALLB-ve patvirtina paskolos gavimą. Išperkant paskolą šis lakštas turi būti patiektas B-vei gaunant pinigus (asmeniškai arba paštu).

Kiekvienas paskolos lakštas yra £1 vertės.

7. Paskolos lakštai yra vardiniai ir gali būti perleisti kitiems asmenims (tik lietuviams) perrašius B-ves knygoje.
8. Išėję į tiražą (ištraukti burtų keliu) paskolos lakštei apmokami laike šešių mėnesių nuo burtų traukimo dienos.

Pagal kreditoriaus nurodymą, pinigai gali būti -

- a) išmokami grynais,
 - b) užskaitomi už AL prenumeratą,
 - c) užskaitomi už užsakomas knygas, arba
 - d) sunaudojami pagal kreditoriaus nurodymą kitiems tikslams.
9. Paskola garantuojama:
 - a) apdraudžiant draudimo įstaigoje pačią spaustuvę,
 - b) turimu nekilnojamuoju ir kilnojamuoju turtu.
 10. Paskola negali būti panaudota kitiems reikalams, kaip tik spaustuvei pirkti.

(Spaustuvę jau nupirkus, atpuola reikalas gražinti pinigus tuo atveju, jeigu spaustuve negaletų būti nupirkta, - kaip buvo paskelbta anksčiau).

Pinigus siūsti: Australijos Lietuvis Publishing Company, 35 Cator St., West Hindmarsh, Adelaide, S.A.

(Australijos Lietuviui Leisti B-vė registruota 1949.VII.6d. Nr.21153A pagal Registration of Business Names Act 1928-1946).

Tautiečiai!

Išsipildys mūsų bendradarbio, tauraus lietuvio, žurnalisto J. CICĖNO žodžiai:

"... šiandien iš viso negalima teigti, kuri tautinė tvirtovė ateityje pasirodys visų prasmingoji. Dabar iš J.A.V. siunčiama rankraščiai į Vakarų Vokietiją (pvz. J. Aisčio ir A. Vaičiulaičio paruošta lietuviškosios poezijos antologija, o ryt, rasit, tą misiją tegales atlikti "Australijos Lietuvio" spaustuve". (cituota iš AL Nr.12 1950.VI.12 d.8 psl.)

Tautiečių Australijoje vardu galime užtikrinti mūsų kultūrininkus (rašytojus, žurnalistus) plačiajame pasaulyje, kad Australijos lietuviai tikrai atliks jiems skirtą misiją.

+ + +

O PASKOLA PLAUKIA."SIUNČIU VISAS SAVO SUTAUPAS MŪSŲ ŠVIETIMO ŽIDINIUI ĮKURTI". „VYRAI, KIBKITE Į DARBĄ DRĄSIAI!"

Kęstutis Antanaitis, vyras 5 metų, siūsdamas £1, rašo: "Jūs spausdinkite, o aš skaitysiu. Siunčiu visas savo sutaupas £1 mūsų švietimo židiniui įkurti".

Ką gi, mokykis, Kęstuti, skaityti lietuviškai, o mes jau pasirūpinsime, kad lietuviškų knygų vaikučiams netruktų.

Lietuvaite Aldona Bacevičiūtė mus drąsindama sako: "Vyrai! kibkite į darbą drąsiai! Siunčiu spaustuves reikalams £1".

Tik drąsiai kibę į darbą ir tegalėjome tokiais tempais įkurti lietuvišką spaustuvę. Padrąsinti, tikimės, kad ir ateityje neatsisakysime.

P. Papreckas, Maydena, Tas., spaustuves reikalams.	£2
V. Samulis, Quorn, S.A.	"1
Jonas Martišiūnas, Adelaide, S.A.	"1
Leonardas Garbaliuskas, Adelaide, S.A.	"5
Kun. Dr. P. Jatulis, Adelaide, S.A.	"5
Ignas Rapkevičius, Yarraville, Vic.	"5
Br. Gudonis, Knowsley, Vic.	"3
D. E. Duchauskas, Spencers Brook, W.A. "Spaustuvė - tai svarbiausias faktorius lietuviybės išlaikymui, ypač priaugančios kartos".	"5
Aleksas Pekūnas, Acland, Q-ld	"1

<u>Simas Kokūbaitis</u> , Myalup, W.A.: "Linkiu geriausios sėkmės šiame taip dideliame ir naudingame visuomeniniam darbe. Nes be spaudos tai kaip antru kartą netekus tėvynės"	£2
<u>L. Liesis</u> , Conargo, NSW: "Ši gražų tikslą, turėti lietuvišką spaustuvę, linkiu kuo greičiausiai pasiekti"	£5
<u>Liudas Jančiauskas</u> , Nonargo, NSW	"5
<u>Jonas Makarovas</u> , Bonegilla, Vic.	"1
<u>Juozas Cesna</u> , Bonegilla, Vic.	"1
<u>A. Rusinas</u> , Pooginook, NSW	"2
<u>A. Meliauskas</u> , Peppermint Grove, W.A.	"1
<u>B. Kasparas</u> , Margaret River, W.A.	"2
<u>Kaz. Saulys</u> , Woomera West, S.A.	"5
<u>. Grabauskas</u> ; "Aš manau, kad čia yra kiekvieno lietuvių pareiga prie šio rimto ir didelio žygio prisidėti"	"1
<u>A. Milvydas</u> , Melbourne, Vic.	"1
<u>. Podzius</u> , Leigh Creek, S.A.	"2
<u>B. Martinavičius</u> , Darwin, N.T.	"2
<u>Vincas Laurinaitis</u> , Long Pocket, N.Q.: Jūsų idėja yra labai puiki ir visų lietuvių remtina"	"1
<u>Orta Barzdiene</u> , Brisbane, Q.	"1
<u>Julius Cyžas</u> , Moora, W.A.: "Linkiu kuogeriausios sėkmės siekiant taip svarbaus užsibrėžto tikslo - išigyti lietuvišką spaustuvę"	"10
<u>. Simaitis</u> , Moora, W.A.	"10
<u>. Sirutis</u> , Bonegilla, Vic.	" 2
<u>Anupras Norkūnas</u> , Adelaide, S.A.	" 1
<u>Juozas Norkūnas</u> , Adelaide, S.A.	" 1
<u>Antanas Rinkevičius</u> , Adelaide, S.A.	" 1
<u>Miečys Cibulskis</u> , Naujoji Zelandija	" 1
<u>J. Normantas</u> , Flinders Naval Depot, Vic.	" 1
<u>Jonas Vabalas</u> , Yallourn, Vic.	" 5
<u>Bronius Vitkauskas</u> , Yallourn, Vic.	" 1
<u>K. Dabravolskis</u> ; "Sirdingai sveikinu šio sumanymo visus iniciatorius, nes Vokietijoje greitai visai jau baigsis visos lietuviškos leidyklos"	" 2
<u>A. Kaminskas</u> , Tully, N.Q.-ld	" 5
<u>V.A.</u>	" 2
<u>J. Balbata</u> , Carlton, Vic.	" 1
<u>J. Bungarda</u> , Geelong, Vic.: "Norėdamas prisidėti prie Jūsų didelio ir labai reikalingo darbo - išigyti lietuvišką spaustuvę - siunčiu ir aš kaip paskolą 5 svarus ir linkiu, kad Jums kuogreičiausiai tai pavyktų"	" 5

(tęsa 37 psl.)

LIFE IN A POLICE STATE

(Continued)

The "isolation" of Polish refugees was ordered to commence earlier, on July 8th.

"All operational workers and policemen assigned to participate in the execution of the operation, must be equipped with firearms. Those not familiar with the handling of firearms must undergo special

training on the 8th and 9th days of July, reporting for two hours of instruction at firing ranges." Zdanavičius was charged with this part of the preparations.

"This plan must be executed unerringly and without any excuses whatsoever, even though its individual points may be altered or supplemented by the Director or his Deputy in accordance with circumstances."

The plan was, indeed, "unerringly" executed.

On the night of July 11-12, 1940, hundreds of automobiles parked in front of the homes of prominent Lithuanians in Kaunas, Vilnius, Šiauliai, Panevėžys, and hundreds of smaller towns, villages and hamlets. Russian "Chekists", with loaded rifles and fixed bayonets, jumped from the automobiles and trucks, accompanied by uniformed Lithuanian policemen and local Communists in mufti. Searches were made - as a formality, rather than as a necessity.

The heads of these "operational groups" were, in almost every case, persons of non-Lithuanian nationality. After the search, members of the prisoners' families were herded into one room and the rest of the quarters were sealed up. The Chekists' behaved with utmost brutality and freely used their rifle butts. Relatives, wives and friends left undisturbed were not informed as to a prisoner's place of detention or destination.

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 18 - 1950 m. birželio 26 d.
 =====

In spite of the mass character of the arrests, the utmost secrecy was maintained both on the first night and during later arrests. Not a word of arrests was printed in the Communist-controlled press. Relatives of prisoners were told to make no attempt to ascertain the place of detention - nor to mention the fact of the arrests to any one, or... Nevertheless, the entire country knew of the shocking mass "operation" by dawn.

Persons of all ideologies, from all walks of life, were detained - individuals concerning whom there was no conceivable ground for persecution. Terror seized the people. Until then no one had ever "disappeared at night" from his home, or while walking on the street. But now "kidnaping" became commonplace, with this difference: no ransom was demanded and no one was allowed to make inquiries. This was, evidently, the meaning of Article 99 of the Stalin Constitution: "Citizens of the Lithuanian SSR are guaranteed the inviolability of their persons. No one may be detained otherwise than by a court decree or with the sanction of the Prosecutor."

Under "Stalin's Sun," many Lithuanian men chose to spend their nights far from their homes. Footsteps at night brought fear to all hearts. At night women and children feared a loud rap on the door accompanied by Russian profanity. Stark terror fell on Lithuania.

More than 2,000 prominent Lithuanians were detained during the first NKVD "operation", and arrests continued nightly afterward.

It must be admitted that terror temporarily benefited the Russians more than did the official propaganda lies. But the effect of this Soviet terrorism was that even the humblest citizens distrusted and hated the Russians and their stooges, alienating even those who had formerly entertained sympathies for Communism as a "social experiment". Such opposition goaded the Russians toward greater terror, leading to yet stiffer reaction, more indiscriminate terror, and on into the inevitable vicious circle.

The First Genocide Instruction

On November 28, 1940, the NKVD issued the following instruction for the preparation of genocide on a vast scale, in the execution of the order No.001223 of the NKVD of the USSR of October 11, 1939:

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 19 - 1950 m. birželio 26 d.

Stricly Secret

O R D E R

of the People's Commissar of the Interior of the Lithuanian SSR for the year 1940

Contents: Regarding negligence in accounting for the anti-Soviet and socially alien element.

No. 0054

Kaunas, 28th November 1940.

In connection with the great pollution of the republic of Lithuania with anti-Soviet and socially alien elements, accounting acquires an especially great importance.

It is important for operational workers to know how many former policemen, White Guards, former officers, and members and such like anti-Soviet political parties and organizations are on Lithuanian territory, and where such elements are concentrated.

This is necessary in order to gauge the strength of the counterrevolution and to direct the operational agents apparatus for the digestion and liquidation thereof.

Despite the importance of keeping all such accounts, our operational organs did not seriously undertake this task.

The data gathered by the agent-investigative apparatus remains scattered in cabinets of operational collaborators without being properly used.

Executing the order No. 001223 of the NKVD of the USSR regarding accounting for the anti-Soviet element and the liquidation of negligence in this work,

I o r d e r:

1. Chiefs of operational departments in the main office and of the country branches and precincts, must take over within 3 days all files and cases on record with Special Department One - the formular files and persons named therein.

2. Within 10 days, transfer to SPO I all anti-Soviet elements listed in the alphabetical files (index accounting).

3. At the same time, undertake the tabulation and screening of all anti-Soviet and socially alien elements found on the territory of the Lithuanian republic and transfer them to the jurisdiction of operational accounting in SPO I.

AUSTRALIJOS LIETUVIS

- 20 -

1950 m. birželio 26 d.

4. Accounts of persons listed in agent reports and in the alphabetical files (index accounting) are to be consolidated in SPO I of the NKVD of the LSSR, for which purpose special cards must be prepared concerning each person transferred by the country branches and precincts of the NKVD and by the City Board for Vilnius, and such cards must be transmitted to SPO I.

5. Index accounting must embrace all persons who, by reason of their social and political background, national-chauvinistic and religious convictions, and moral and political instability, are opposed to the socialist order and thus might be used for anti-Soviet purposes by the intelligence services of foreign countries and by counter-revolutionary centers.

These elements include:

a) All former members of anti-Soviet political parties, organisations and groups: Trotskyists, Rightists, Socialist Revolutionaries, Mensheviks, Social Democrats, Anarchists, and such like;

b) All former members of national-chauvinistic anti-Soviet parties, organizations and groups: Nationalists, Young Lithuania, Voldemarists, Populists, Christian Democrats, members of Nationalist terrorist organizations ("The Iron Wolf"), active members of student fraternities, active members of the Riflemen's Association (the National Guard), and the Catholic terrorist organization "The White Steed";

c) Former military police, policemen, former employees of the political and criminal police and of the prisons;

d) Former officers of the Tsarist, Petlyura, and other armies;

e) Former officers and members of the military courts of the armies of Lithuania and Poland;

f) Former political bandits and volunteers of the White and other armies;

g) Persons expelled from the Communist Party and Comm-Youth for anti-Party offences;

h) All deserters, political emigrees, re-emigrants, repatriates, and contrabandists;

i) All citizens of foreign countries, representatives of foreign firms, employees of offices of foreign countries, former citizens of foreign countries, former employees of legations, concerns, concessions and stock companies of foreign countries;

j) Persons maintaining personal contacts and correspondence

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 21 - 1950 m. birželio 26 d.

abroad, with foreign legations and consulates, Esperantists and Philatelists;

k) Former employees of the departments of ministries (from Referents upwards);

l) Former workers of the Red Cross and Polish refugees;

m) Religionists (priests, pastors), sectarians and the active worshipers of religious congregations;

n) Former noblemen, estate owners, merchants, bankers, businessmen (who availed themselves of hired labor), shop owners, proprietors of hotels and restaurants.

(To be continued)

 N E W S

EXPLOSION KILLS SIX

Vienna. - Six persons were killed and ten seriously injured in an explosion yesterday at a costume jewellery factory in Gleink, Upper Austria. The explosion occurred when several bottles of acetone were being filled near an electric stove.

Explosion - sprogimas, eksplozija
 kill - užmušti
 seriously - rimtai, sunkiai
 injure - sužeisti
 costume - kostiumas, drabužių eilutė
 jewellery - auksakalystė
 occur (oker) - atsitikti, įvykti
 several - keletas
 acetone - acetonas
 fill - pripilti, pripildyti
 near - arti
 stove - krosnis

REQUEST TO REDS

Washington. - The United States, Britain and France has asked Russia to join them in naming civilian high commissioners to replace military commissioners in Austria.

Request (rikvest) - prašymas, reikalavimas
 to join (džoin) - prisijungti, prisidėti
 to name - paskirti
 civilian - civilinis
 high (hai) - aukštas
 commissioner - igaliotinis, "komisaras"
 to replace - pakeisti, atstoti
 military - karinis

 H U M O U R

E v e n s

"Here!" said a man angrily to the railway official, "I got a cinder in my eye from one of your engines, and it cost me half-a-guinea for a doctor to have it taken out and the eye dressed. What are you going to do about it?"

"Nothing, my dear sir, nothing," the official replied suavely. "We have no further use for the cinder and you are quite welcome to it. From a legal point of view, the cinder was not yours, and no doubt you could be proceeded against for removing our property. But we will take no steps in the matter"

("Humour")

even (īvn) - išlyginti (pav., nuostolius)

angrily - piktai

the railway official (reiluei ofišel) - geležinkelietis

cinder - perdegusi anglis, šlakas

I got a cinder in my eye - man įkrito anglies gabalėlis į akį

engine (indžin) - garvežys

half-a-guinea - pusė gvinijos (10 šil.6pensai)

to have it taken out - kad ją išimti

to dress - aptvarstyti

What are you going to do about it? = Ką jūs manote dėl to daryti?

nothing - nieko

my dear sir - mano brangus pone

reply - atsakyti

suavely - maloniai, švelniai

further - toliau

use - naudojimas; naudoti

you are welcome to it - Tamstos maloniam patarnavimui

AUSTRALIJOJOS LIETUVIS

- 23 -

1950 m. birželio 26 d.

from a legal point of view - pagal įstatymus

no doubt (dat) - be abejonės

proceed - iškelti (bylą)

you could be proceeded against - jums galetu būti iškelta by-
la už...

remove (rimuv) - čia: pasisavinti

property - nuosavybė

we will take no steps in the matter - šiuo reikalu mes nedary-
sime jokių žygių

- - - - -

V a g u e

Bigger, the business man, was signing his letters. "I see,"
he said to his secretary, "that you have spelled received with
"ie" in one letter and "ei" in another."

"I'm sorry, sir," she said, "one of them is a mistake".

"Well, you'd better correct it before you post the letters".

"Certainly. By the way, which one shall I correct?"

"Why-er-er, the one that's wrong, of course".
("Humour")

vague (veig) - netikras, neaiškus

sign - pasirašyti

that you have spelled received with - kad jūs parašete žodį
"received"

mistake - klaida, apsirikimas

you'd = you should

correct - pataisyti

certainly - iš tiesų, tikrai

by the way - prie progos

wrong (rong) - neteisingas

- - - - -

"My rheumatism is getting so bad that soon I shall not be
able to shave myself. What can I do?"

"Grow a beard."

(Kasper, Sweden)

is getting so bad - taip kankina, tapo skausmingas

soon - netrukus, greitai

I shall not be able - aš negalėsiu

to shave oneself - skustis

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 24 - 1950 m. birželio 26 d.

to grow - auginti
beard (byd) - barzda

+ + +

Poet: If I write late into the night I cannot sleep.

Friend: Why not read through what you have written?

(Toledo Blade, USA)

(Poetas: jeigu aš rašau vėlai vakarais aš negaliu miegoti.

Draugas: Kodėl gi nepabandyti perskaityti tai, ką parašei)

+ + +

The famous tenor had not paid for his suit. His tailor sent him a modest request: "I hope soon to hear from you."

He received a reply: "Put on your wireless set at eight o'clock to-night."

(Furnica, Hungary)

famous - žymus, garsus

tenor - tenoras, dainininkas .

to pay, paid, paid - mokėti, apmokėti

suit (sūt) - kostiumas -

tailor - siuvejas

send, sent, sent - siųsti

modest - kuklus

request - paklausimas, priminimas

I hope soon to hear from you - tikiuosi jus netrukus išgirsti

receive - gauti

reply - atsakymas

wireless set - radijo priimtuvas

+ + +

Wain: I never knew such a fellow as Smith. He is always looking for trouble.

Vain: Then why doesn't he get married?

I never knew such a fellow - niekada nepažinau tokio vyruko ...

to look for - ieškoti

trouble - nelaime, "bėda"

Then why doesn't he get married? - Kodėl gi jis neapsiveda?

=====

VĒL KLAIDOS VADOVĒLIUOSE

Maždaug prieš metus valstybinėje knygų leidykloje Kaune buvo padarytas didžiulis valymas, kurio metu pašalinata iš pareigų visa eilė lietuvių kultūrininkų. Šiuo metu "Tiesa" nurodo, kad Pedagoginės literatūros leidykloje atsiradę visa eilė klaidų, ypač mokykliniuose vadovėliuose. Taip "Gimtajame Žodyje" nevykusiū būdu esanti atrinkta P. Cvirkos raštų citata, esąs atspausdintas eilėrašties, kuriame nesą jokios bolševikinės propagandos. "Senovės Istorijoje" atspausdinta permaža žemėlapių. Neleistinų klaidų išbrovę mokyt. Baršausko fizikos vadovėlyje, kurias autorius, betgi, atgailodamas, pasižadėjęs ištaisyti. Didelių klaidų esą ir M. Račkausko Lotynų kalbos vadovėlyje, kuris susilaukęs rimtos kritikos. Tačiau Račkauskas pasirodęs neleistinai užkietėjęs. Apie tai "Tiesa" rašo: "Keistai į rimtas pastabas pažiūrėjo drg. Račkauskas, kuris čia pat padarė maždaug tokią "autoritetingą" išvadą: "Kalbėkit jūs man kiek tik tai norit, bet aš vistiek neklausysiu, jokių pataisymų lotynų kalbos vadovėlyje nedarysiu".

Daugelis vadovėlių buvę išleista be autorių pavardžių, pažymint, kad tai yra pedagogų kolektyvinis darbas. Tačiau tą kolektyvą, kaip pažymi laikraštis, sudarą 1 - 2 žmones, kurių vienas esąs dažniausia tos leidyklos redaktorius Juška: "Štai Rusų kalbos vadovėlio ketvirtajai klasei autorinį "Pedagogų kolektyvą" sudaro Petersonas ir Juška; Rusų klb. vad. III kl. - Timinskas ir Juška, Diktantų - Juška ir Povilionis, o "Lietuvių kalbos gramatikos" IV kl. "Pedagogų kolektyvą" sudar o ... vienas Juška". Iš tiesų Juška tuos vadovėlius ne rašęs, o tik paimęs globoti kitų autorių ir už tai gaunąs honorarą. Tas pats Juška nuslėpęs mokyt. Ambraškos paruoštą Lietuvių kalbos III-IV kl. rankraštį, o vėliau išleidęs mokyt. kolektyvo

vardu, pasiimdamas pilną honorarą sau.

Ta pati leidykla falsifikuojanti mokyklinių vadovėlių skaičių - oficialiai skelbdamas didesnius tiražus.

Leidykla per eilę metų nesugebėjo išleisti Gerulaičio paruošto Lietuvos geografijos rankraščio. Aukštesnėse klasėse matematikai mokyti stingą logaritmų knygelių, tačiau jos iki šiol nesą išspausdintos.

Nors daug kartų partija ir spauda nurodžiusi leidyklos klaidas, tačiau ji nesitaisanti. Straipsnio autorius D. Budrys ragina šiuo reikalu įvykdyti Komunistų partijos nutarimus.

TELŠIEČIAI NESĖJA LINŲ.

1950.V.11 d. "Tiesa" skundžiasi: "Telšiai - viena tų apskričių, kur sėjama daug linų. Bet nežiūrint, kad apskrities kolūkiuose laukai jau pradžiūvo ir nuolat plečiasi grūdinių kultūrų seja, linai dar nepradėta sėti. Slapia žemė - teisi-nasi apskrities žemės ūkio skyriaus darbuotojai. Bet tai ne-tiesa. Eilėje kolūkių žemė jau išdžiūvo, ir čia pilnai galima pradėti seją. Tuo tarpu apskrities agronomai, užuot aiškinę linų ankstyvosios sejos naudingumą, raginę kolūkiečius panau-doti atrankinę linų seją, užkrečia savo žalingomis delsimo nuotaikomis ir kolūkiečius. Dar blogiau, kad apskrities ir valsčių žemės ūkio organai nepadeda kolūkiams sudaryti linų sėklų fondo, kurio iki šiol tesudaryta vos 20% (mūsiškai ta-riant - neatima sėklų iš vargšų kolūkiečių. Red.)

Mūsų žiniomis, telšiečiai (ir ne tik telšiečiai...) nenori sėti linų dėl to, kad jų pluoštas vistiek nėra sunaudojamas, o išgabenamas į Sovietų "broliškas" respublikas, kur jis daug reikalingesnis nuskurusiai ir labai apiplyšusiai tarybinei iš-badėjusiai liaudžiai aprengti...

RUOŠIASI DEŠIMTMEČIUI.

Bolševikų partijos patvarkymu Lietuvoje smarkiai ruošiamasi paminėti liepos 21-ją, nes šiemet sueina lygiai 10 metų, kai Lietuva buvo "priimta į TSRS tautų šeimą" ir kai drg. Paleckis drauge su kitais parvežė į Lietuvą "Stalino saulę". Šia proga visose įmonėse ir kolchozuose paskelbtos soclenktynės. "Tiesa" ragina Lietuvos žmones mokyti politpodgatovkos, nes jos, nežiūrint didelio spaudimo ir labai gausių agitatorių, nebuve išmokta per paskutinį dešimtmetį.

- Mažeikių Tiesa, bolševikų leidžiamą laikraštį Mažeikiuose, nusiskundžia, kad kolchozininkai, atėjus pavasariui, visiškai nesirūpina seja.

KASINĖS MASINIUS DP KAPUS

Kaip jau buvome pranešę, Amer. zonoje, ne toli Zuffenhauseno (Stuttgarto apylinkėse) buvo aptikti masiniai kapai, kuriuose sovietai 1945-1946 m. palaidojo nužudę apie 150 rytų tautų tremtinių, atsiskiusių grįžti į Sovietų Sąjungą. Šiuo metu būsiai pradėti tų kapų kasinejimai,

dalyvaujant valdžios atstovams, policijai ir gydytojams bei žurnalistams.

MOKYKLŲ REIKALAI

Schlezwig-Holsteino provincijoje lietuvių tremtinių mokyklas britai perdavė vokiečiams. Lietuviškos mokyklos buvo likviduotos. Jų vietoje įsteigtos vokiškos su dėstomąja vokiečių kalba. Vokiečiai betgi ir čia parodė tremtiniams daug didesnę palankumą, kaip britai: jie išleido į savo tarpą keletą lietuvių mokytojų ir davė jiems teisę mokyti gimtąją kalbą, netgi atlygindami pagal vokiečių tarifus.

LIETUVIŠKOS MOKYKLOS Ž. SAKSONIJOJE

Saksonija yra Vokietijos kraštas, kuris turi labai gerą, padorų ir tremtiniams be galo palankų pabėgėlių reikalams ministrų protestonų kunigą p. Albertz. Nors britų valdžia ir buvo nusistačiusi visiškai panaikinti tremtinių mokyklas, Ž. Saksonijos švietimo ministerija pažadėjo šį klausimą išspręsti mums daug palankesne prasme. Vokiečiai sutikó, kad mokytojais būtų paskirti mūsų centrinės atstovybės paskirti kandidatai, skaitant 40-čiai mokinių po 1 mokytoją. Tiesa, mokytojų skaičius mažokas. Tačiau iš lietuvių atsiranda nemažai idealistų, kurie žada savo algomis dalytis su kitais kolegoms mokytojais. Būtina sąlyga betgi, kad pradedant pirmuoju skyriumi reikės mokyti ir vokiečių kalbos bent po 1 pamoką per dieną. Lietuviai deda visas pastangas, kad galeto išlaikyti Britų zonoje bent vieną lietuvišką gimnaziją.

DAR VEIKIA 2 GIMNAZIJOS

Šiuo metu Britų zonoje dar veikia 2 lietuvių gimnazijos su

150 mokinių, 5 lietuviškos pradžios mokyklos su 250 mokinių ir 2 vaikų darželiai su 100 lankytojų. Iš viso tautinėse švietimo institucijose dirba dar 37 mokytojai. Iš jų 23 gauna atlyginimą iš valdžios, 14-ka atlyginami iš kitų mokytojų aukų. Lietuviškas mokyklas lanko apie 60% visų tremtinių vaikų. Kiti yra priversti lankyti mišriąsias DP arba vokiškas mokyklas. Britų zonos lietuviai tikisi, kad jų pastangas švietimo srityje parems ir užjūrio lietuviai.

PERDUODA VOKIEČIAMS

Kaip praneša "Lietuvis", britų zonoje tebevykdomas tremtinių perdavimas vokiečiams. IRO aprūpinsianti tik tuos tremtinius, kurie būsią perkelti į specialias emigracines stovyklas Wentorfe, Delmenhorste, Fallingbostely ir Auriche. Visos kitos stovyklos iki birželio vidurio gausią vokiečius administratorius.

Perduodant tremtinius, jie iš naujo registruojami, fotografuojami, aprūpinami vokiškais pasais. IRO šia proga jiems išduoda emigracinius pažymėjimus ir savo tolimesnes globos liudijimus. Užpildomos įvairios anketos su daugeliu klausimų. DP vardas, anot vokiečių, turis būti išimtas iš apyvartos ir vietoje "DP" vokiečiai pastato savo raides - A.A. (tai reiškia betgi ne "Amžiną Atilsį", o "Auslaender Aussenstelle").

SUVAŽIUOJA TREMTINIAI STUDENTAI.

Birželio 10-11 d. Muenchene šaukiamas visų Vokietijoje testudijuojančių lietuvių studentų suvažiavimas, kurio svarbiausias tikslas bus priimti savo organizacijos tvarkos nuostatus ir išrinkti atstovybę. Kaip žinome, Lietuvių studentų rinktinė studentų atstovybė dėl emigracijos visiškai iširo.

Į SOCIALISTŲ KONGRESĄ KOPENHAGOJE

Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas ir VLIKO narys Prof. J. Kaminskas išvyko į Kopenhagą dalyvauti įvykstančiame tarptautiniame socialistų kongrese. Čia Lietuva bus atstovaujama kaip pilnateisis narys.

VĒL TĒSIAMAS "LIETUVIŲ ARCHYVO" SPAUSDINIMAS.

Lietuvių archyvo redaktorius Jonas Leonas praneša, kad nuo š.m. liepos mėn. 6 d. Amerikoje išeinančiame lietuvių laikraštyje "Dirvoje" 27 Nr pradės spausdinti lietuvių archyvo tęsinį. Čia bus paskelbta iki šiol dar niekur neskelbti dokumentai.

A. ĄA. DIPL. INŽ. LEONAS TUSKENIS

Birželio mėn. 6 d. darbovietėje nuo širdies smūgio numirė buv. Lietuvos Kelių Valdybos Direktorių dipl.inž. Leonas Tuskenis. Velionis paliko prieš tris mėnesius atvykusią žmoną ir jaunutę dukrelę. Paskutinen poilsio vieton velioni palydėjo jo artimieji darbovietės Works & Housing Dept. bendradarbiai ir Melbourne Lietuvių Bendruomenės atstovai. Paskutinius atsisveikinimo žodžius tarė Melbourne Lietuvių parapijos klebonas Kun. P. Vaseris, Melbourne Lietuvių Bendruomenės vardu ir Lietuvos Inžinierių vardu arch. K. Mieldažys. Nuaidejus paskutiniems "...Amžiną atilsį..." giesmės garsams, buvo supiltas pirmasis lietuvių tremtinio kapas Melbourne.

K. M.

LIETUVIAI INŽINIERIAI AUSTRALIJOJE NETEKO VIENO IŠ KOLEGŲ
- DIPL. INŽ. LEONO TUSKENIO

1950 m. birželio 6 dieną tarnyboj staigia i mirė inžinierius Leonas Tuskenis dėl širdies smūgio.

Jis atvyko Australijon vienas iš pirmųjų ir, atlikęs darbo sutartį Bonegilloj, gavo darbą "Department of Works & Housing" - Melbourne. Čia dirbo iki mirties valandos.

Inžinierius Leonas Tuskenis svedasiškis, tikras aukštaitis būdamas per visą savo amžių (jau peržengęs 50 m.) nenustojo aukštaičio būdo sąvybių: geros širdies, kieta būdo ir bičiuliškumo, net kalbejo tarmiškai;

Po ilgesnės mokslo pertraukos Leonas ryžtasi tinkamiau pasiruošti praktiškam gyvenimui; stoja į V.D. Universitetą Kau-

ne, technikos fakultetą, kurį baigė apie 1927 m., įgydamas diplomuoto inžinieriaus statybininko vardą. Leonas Tuskenis studijuoja ir sykiu dirba Flentų ir Vandens Kelių Valdyboj, įvairias pareigas eidamas. Dirba jis raštininku, braižytoju, techniku, sauskelių inžinierium ir pagaliau pasiekia pačią viršūnę, tapdamas Flentų Valdybos vyriausiuoju direktorium. Siose pareigose būdamas apleidžia Lietuvą, tuo pareikšdamas protestą prieš Sovietų raudonąją terorą.

Leonas Tuskenis buvo ne tik valdininkas, bet prisidėjo ir prie visuomeninio gyvenimo, priklausydamas prie įvairių tautinių organizacijų. Studentavimo metu buvo vienas iš pirmųjų Studentų Korporacijos "Neo Lithuania" steigėjų.

Leonas Tuskenis, būdamas didelis patriotas, aktingai dalyvauja Nepriklausomybės kovose. Jis gynė Lietuvos žemelę nuo priešų, kad laisvai joje gyventi ir numirti. Tačiau likimas lėmė kitaip; iškovojo Nepriklausomybę, bet jos išlaikyti ilgam nebuvo lemta jam ir mums. Ir štai Leonas Tuskenis atsiduria svetimam krašte ir čia staigiai, net nepasakęs savo žmonelei ir mylimai dukrelei sudiev, miršta. Tegu Tavo, brangus drauguži inžinieriaus ir filisteri, kūną priglaudžia Australijos žemelė, o siela tegul skrieja Lietuvos padangėn, kur drauge su kitų praeities ir dabarties kovūnų sielomis būtų naujo Lietuvos prisikėlimo prošvaiste bei akstinu.

Tavo bičiulis

inž. B. Daukus

GENOCIDO DIENOS MINEJIMAS ADELAIDĖJE

Birželio 17 d. ALD Adelaidės Skyrius surengė Genocido dienos minejimą. Minejimą pradėjo Skyriaus pirmininkas dail. Ant. Rūkštėle, trumpai apibūdinęs dienos reikšmę Lietuvių Tautos likimineje kovoje. Atitinkamą paskaitą skaitė L. Garbaliuskas. V. Šimkaus vedamas vyrų choras sugiedojo Tėve mūsų (Sodeikos), o mišrus choras - Maldą (Vanagaičio). Smuikininkas Pranas Matiušas pagrojo "Kur bakužė" manota (Šimkaus), Meditacija (Masset), Siciliana (Paradies) ir Legenda (Więniawski).

Nemira Šurnaitė padeklamavo Ber. Brązdžionio eilėraštį.

Tenka pažymėti, kad dalyvavusių minejime tautiečių skaičius buvo permažas. Mūsų širdys taip greitai dar neturėtų užkietėti - Tauta kenčia dar didesnes kančias, negu minėtomis birželio m. dienomis, nes tai buvo dar tik tragedijos pradžia, - dabar Tauta naikinama dar didesniais tempais ir rafinuotesnėmis priemonėmis.

Dalyvis

MELBOURNIŠKIAI GEELONGE

Melbourno Lietuvių Sporto Klubas "VARPAS" suruošė birželio 4 d. naudingą iškylą į gražųjį Geelongą. Dviem dideliais autobusais apie 70 sportininkų ir svečių su daina ir gera nuotaika pasiekė 50 mylių atstume esantį Geelongą. Pirmiausia dalyvauta pamaldose, kurias laikė Melbourno lietuvių parapijos kleb. kun. P. Vaseris. Mišnių metu giedojo mišrus Melbourno choras tremtyje sukurtas ir kitas giesmes. Solo giesmės ir smuiku pavairinta meninė dalis. Erdvioje bažnyčioje buvo ir nemaža australų, kurie su reikiamu demesiu pasiklausė mūsų gražių giesmių. Australų kunigas per pamokslą pranešė, kad lietuviai menininkai iš Melbourno atlieka programą bažnyčioje, o vakare salėje pasirodys su dainomis ir tautiniais šokiais.

Po išpūdingų pamaldų iškylautojai apžiūrėjo Geelongo miestą ir apylinkes. Geelongas yra pati gražiausioji Viktorijos pajūrio vietovė. Tai antras didumu miestas Viktorijoje. Gražus pajūris ir patogiai įrengtas paplūdimis. Maudytis čia smagu ir saugu, nes maudyklės aptvertos nuo ryklių, skoninškai įruoštos. Prie maudyklių gražus parkas su vaikams aikštėle ir įvairių žaidimų įrangomis. Vasarą Geelongas ausilaukia nemaža vasarotojų.

Geelongas pasižymi ne vien gamtos gražumu, bet ir gausia pramone. Iš fabrikų paminėtini: Fordo, žemės ūkio mašinų, tekstilės, cemento, zuperio, stiklo ir kiti mažesni. Čia gaunama ir druska dideliais kiekiais iš jūros. Netoli uosto pastatytas didžiausias Viktorijos elevatorius. Iš čia kasdien pakraunama po du laivus kviečių, kurie gabenami Indijon ir kituosna kraštuosna. Neblogai įruošti ir šaldytuvai.

Iš Geelongo išžymybių suminėtinas bokšto laikrodžio and gyvybės draudimo namų. Jam mušant valandas išlenda iš bokšto du vyrai ir plaktuku duoda į varpą. Tokių laikrodžių esą tik keturi visame pasaulyje. Iš Geelongo apylinkes pasprukęs ir pirmasis triušis, atgabentas iš Europos, vėliau priveisęs visą kraštą.

Iš mokslo įstaigų paminėtina: gimnazija, technikos mokykla, žymus Gordon tekstilės koledžas bei technologijos institutas. Geelongas turi ir neblogų sporto aikščių. Steigiamas civilinis aerodromas. Mieste palaikomas susisiekimas tramvajais ir autobusais. Žymus skaičius lietuvių, mėgstančių ramesnį gyvenimą, turi nusipirkę sklypų ištisomis gatvėmis. Su laiku susidarys čia nemaža lietuvių kolonija. Šiuo metu Ge-

elonge yra apie 200 lietuvių, kurie susibūrę į ALD Geelongo skyrių. Sportininkų atsilankymo proga įsteigtas čia ir sporto klubas. Yra galimybių, kad čia susiburs su laiku apie 400 tautiečių, krūvoje apsigyvenusiu. Geelongo lietuviai gerokai sustiprina bei papildo ir Melbourne bendruomenę. Trys lietuviai čia jau nusipirkę gatavus namus. Su statyba kol kas dar sunkoka. Čia trūksta statybininkų, nelengva ir su statybine medžiaga. Čia lietuvis statybininkas užtektų darbo ilgą laiką ir padarytų gražią paslaugą mūsų tautiečiams. Namų kainos čia aukštesnės už Melbourne. Šiuo metu daug lietuvių gyvena pasistatytuose barakuose. Į Geelongą atvyksta kasdien vis naujų tautiečių.

Apžiūrėjus Geelongo išvymbes, vakare įvyko melbourniškių pasirodymas ir šokių vakaras. Tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Petrašiūno, pašoko šustą, žiogelius, oželį ir malūną. Melbourne mišrus choras padainavo: Vėliavos iškeltos, Girių gėlė, Skambink per amžius ir kt. Šokiams griežė Melbourne ALD orkestras. Į vakaro programą atsilankė ir daug australų svečių. Geelongiškiei su ALD Skyriaus pirmininku Raginiu priėmė labai gražiai priėmė iškylautojus. Fizinio auklėjimo ir Sporto Sąjungos igaliotinis Australijai Leonas Baltrūnas svečių vardu padėkojo šiltais žodžiais už jaukų priėmimą.

Iškyla buvo gerai organizuota ir kiekvienas iškylautojas parsivežė geriausių išpūdžių. Ateity pageidautina, kad alučio laikas būtų trumpesnis. Jaukioje lietuviškoje šeimoje praleidę sekmadienį grįžome su daina į Melbourną. Neužilgo organizuojama iškyla į kalnus.

A. Krausas

VYTIEČIAI LAIMI IR TOLIAU

Praeitą ketvirtadienį Sporto klubo "Vytis" (Adelaide) krepšininkai turėjo pirmenybių rungtynes su Mac Donalds ir laimėjo 36:24 (14:11). Lentelė atrodo sekančiai:

1. V Y T I S	14 taškų	320	:	234
2. O. B. J.	12 "	326	:	214
3. Y. M. C. A. (latviai)	12 "	256	:	212
4. Estonians	8 "	250	:	274
5. Kingston	8 "	230	:	202
6. Panthers	6 "	207	:	263
7. L. D. S.	4 "	208	:	313
8. Mac Donalds	- "	196	:	278

JuRa

SUNKUMAI SU ANTIKOMUNISTINIŲ ĮSTATYMU.

Įstatymo projektas, pagal kurį numatyta Australijos komunistų partiją paskelbti už įstatymo ribų ir ją uždrausti, visais trimis skaitymais buvo priimtas parlamente, tačiau senatas, kurio daugumą sudaro Darbo Partijos atstovai, įnešė reik-

šmingas pataisas, ir įstatymą gražino vyriausybei. Darbo Partija nesutinka su kai kuriais įstatymo punktais, kurie, reikalingi esant, gali būti pritaikyti aktyvesniems D.P. nariams.

Tačiau vyriausybė su įneštomis senato pataisomis nesutinka. Susidarė padėtis be išeities. Jeigu nebus rastas koks nors netiketas kompromisas, tai vienintele išeitis bus parlamento ir senato paleidimas ir paskelbimas naujų rinkimų, kas pagal Australijos konstituciją yra galima.

Atrodo, kad rinkimų rezultatai galėtų būti palankūs dabartinei Liberalų bei Krašto Partijos vyriausybei, nes ji įvykdžiusi duotus rinkikams pažadus: panaikinusi benzino normavimą, o prieš savaitę laiko - ir sviesto. Komunistų partijos uždarymui, kaip rodo Galup'o viešosios nuomonės tyrinėjimo instituto duomenys, pritaria didelė dauguma gyventojų.

Naujieji parlamento ir senato rinkimai numatomi šių metų pabaigoje.

KOMUNISTŲ DEMONSTRACIJA PRIEŠ MINISTERĮ PIRMININKĄ.

Birželio 13 dieną ministeris pirmininkas Mr. Menzies darė pranešimą Sidnėjaus miesto salėje susirinkusiai visuomenei. Komunistai ta proga surengė laukines demonstracijas ir bandė trukdyti ministeriui pirmininkui kalbėti. Tačiau sustiprinti policijos būriai visus trukdytojus pašalino, pavartodama net jėgą.

POTVYNIAI NEW SOUTH WALSE

Didžiuliai lietūs, kurie pastaruoju laiku palietė beveik visą Rytų Australijos pakraštį, pridare daug nuostolių keliams, geležinkeliams, namams ir apskritai, visam ūkiui.

RUSAI SIEKIA UŽDARYTI BAL- TIJOS JŪRĄ.

Žiniomis iš Londono, Sovietai nori uždaryti įėjimą į Baltijos jūrą visų kraštų karo laivams, kurių teritorija neprieina prie Baltijos. Šias išvadas galima padaryti iš paskelbto Sovietų laikraštyje "Valstybe ir Teise" straipsnio, kuriuo reikalaujama, kad Baltijos jūra turi būti uždaryta visiems ne Baltijos kraštų karo laivams, o taip pat turi būti reviduota

tarptautinės sutartys, kuriomis yra garantuotas laisvas praplaukimas per sąsiaurius į Baltijos jūrą.

Yra aišku, kad rusai nori nukelti geležinę uždangą ir Baltijos jūroje. Tuo tarpu nežinia, kaip šis reikalas toliau vystysis, tačiau mums teks dar prie jo grįžti.

RUSIJOJE 16 MILIJONŲ VERGŲ

J. A. V-bių valstybės departamentas (užs. reikalų ministerija) paskelbė per "Amerikos Balsą" ("Voice of America"), kad Sovietų Rusijoje yra 16 milijonų politinių kalinių, kurie dirba vergų darbo stovyklose ir Sibiro taigose;

Pranešime pažymima, kad Rusijos ekonomika remiasi tik pigia vergų darbo jėga, nes kitaip, su savo biurokратиška organizacija, ji visiškai bankrutuotų. Kasmet 25-30% visų vergų miršta, bet jie tuoj pat pakeičiami naujais politinių kalinių transportais.

"Penki procentai visos gamybos vertės skiriama tiems bolševikų valdininkams, kurie daugiausia sumedžioja politinių kalinių į priverčiamuosius darbus", baigia pranešimas.

PENKIOS SOVIETŲ ARMIJOS VOKIETIJOJE.

Iš Vokietijos kompetentingų sluoksnių pranešama, kad Sovietų Rusija laiko Rytų Vokietijoje penkias tankų armijas. Per Oderio tiltus traukinys po traukinio eina iš Rytų, gabendami amuniciją, tankus ir kariuomenę. Rusų armijos dydis Rytų Vo-

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 35 - 1950 m. birželio 26 d.

kietijoje yra apie 300.000 karių.

Kai kurie daviniai rodo, kad rusai daro pasiruošimus puolimui į vakarus, tačiau dar daugiau davinių rodo, kad jie ruošiasi begimui atgal...

DIDELIS KOMUNISTŲ PRALAIMĖJIMAS VOKIETIJOJE.

Rheino-Westfalijos krašte, su Ruhro pramonės sritim, įvykusieji rinkimai į to krašto parlamentą rodo, kad komunistų partija visiškai susmuko. Šioje pramonės srityje 1947 metų rinkimuose komunistai gavo net 14% balsų, o birželio 19 d. įvykusiųose rinkimuose tegavo vos 5,5%. Naujajame krašto parlamente Krikščionys Demokratai turės 95 atstovus, Socialdemokratai 50 ir Laisvieji Demokratai 5, gi komunistai nė vieno.

Pralaimėjimo priežastys, kaip manoma, yra šios:

- Sovietų pranešimas, kad visi vokiečiai karo belaisviai jau paleisti, tuo tarpu gi vokiečiai turi tikrus įrodymus, kad tūkstančiai belaisvių dar yra Rusijoje.

- Rytų Vokietijos komunistinės vyriausybės susitarimas su Lenkija, kuriai atiduodama žymi Vokietijoje teritorijos dalis iki Oder-Neisse linijos.

Reikia manyti, kad ir pagerėjusi Vokietijos ūkiška padėtis turėjusi nemažos įtakos.

RUSAI GALI KELIAUTI N.MO.

Iš Gen. Mac Arthur štabo Tokio (Japonija) pranešama, kad svarstomas klausimas išsiųsti iš Japonijos Sovietų misiją namo, nes tolimesnis jos buvimas nereikalingas ir neprasmingas. Jau nuo balandžio 26 d. rusų misijos atstovai nedalyvauja sąjungininkų posėdžiuose, todėl jiems nesą iš viso kas ten veikti.

"TROJOS ARKLYS"

JAV užs. reik. ministeris Mr. Acheson, kalbėdamas Harvardo universiteto iškilmėse Cambridge (JAV), pareiškė, kad dabartinė Sovietų "taikos ofensyva" (remiama UN'o generalinio sekretoriaus Trygve Lie. Red.) yra ne kas kita, kaip "Trojos arklys", kurio tikslas susilpninti kitų tautų savisaugos budrumą. Kol rusai nepripažins pagrindinio "Gyventi ir kitiems leisti gyventi" dėsni, tol negali būti su jais jokio kalbos apie taiką.

- Pietų Afrikos parlamentas ir senatas priėmė įstatymą, kuriu komunistų partija uždaroma.

GERVAZO
MAUKELĖS

n e n u o l a t i n i s

K a m p e l i s

Mr. ILGAAUSIO

R A P O R T A S

Gervazui MAUKELEI
Viktorija

ŽMOGAU mielas, blogai su manim: tris dienas kopūst-lapių neėdžiau ir nenoriu, bet priešastis gera - mes spaustuve įsigijome. Aš nakčia, kad koks "boy" per rugarą neužvažiuotų, nu-striksėjau prie langų, tik

kad ten dar nieko negirdėti, mat, sako, dar į elektrą neįjung-ta.

Taigi, Bičiuli, džiaugiuosi ir liūdžiu, nes bijau, kad gal mano, kaip "Rabbito" raporto neatspausdins; tau vis, kaip žmo-gui, arčiau...

Tačiau, Brolau, pasistenk ir tu ten atsisakyti nuo dides-nio "potų" kiekio, kad galletume pamatyti iš spausdinamos ma-šinos išlendantį lietuvišką laikraštį su mudviejų portretais.

Tavo Pilkis Ilgaausis

Gervazas MAUKELĖ

SKOLINDAMAS SPAUDA, TU DARAI JAI SKRIAUDA

Raulas laikraščiams neduoda
Nei ketvirčio svaro.
Jo vienintelė paguoda -
Kinas, kortos, baras.

Kartais skolinas iš draugo,
Laikraštį ar knygą,
Ir vis bamba susiraukęs:
- Vis dar neatpigo...

Kai už peną egzempliorių
Galima bus gauti,
Gal ir Raulas tada noriai
Paklos peną spaudai.

Skolintojų kad nebūtų,
Tuoį tą pačią dieną,
Raulas pats užsisakytų
Laikraštį nors vieną.

Gal tada jis ir spaustuvei
Nešykštėtų svaro,
Ką Australijos lietuviai
Visi džiugiai daro.

(Atkelta iš 16 psl.)

	£5
<u>J. Varškys</u> ,	"1
<u>Juozas Jasulaitis</u> , Carlton, Vic.	"1
<u>Jonas Valys</u> , South Yarra, Vic.	"1
<u>Silvestras Valys</u> , South Yarra, Vic.	"1
<u>Juozas Makulis</u> , South Yarra, Vic.	"1
<u>Vikt. Simankevičius</u> , South Yarra, Vic.	"1
<u>Juozas Daubaras</u> , Sydney, NSW	"2
<u>Ona Matulionytė</u> , Melbourne, Vic.	"2
<u>Vytautas Žemkalnis</u> , Melbourne, Vic.: Mūsų spaustuvės reikalui paremti siunčiu tuo tarpu tik £2. Tai ne paskola, tai yra kiekvieno lietuvių šventos prievolės tik mažas trupinelis. Lietuviška spaustuvė Australijoje yra pats tikriausias laidas laimėti kovą gimtajai kalbai svetur išsaugoti"	"2
J.J., sako, kad siunčias ne paskolą, bet auką	"2
<u>J. Kairiūkštienė</u> , Traralgon, Vic.: "Skaitau sau už pareigą prisidėti prie spaustuvės išsigijimo ir tam reikalui siunčiu	"2
<u>B. Daukus</u> , Albury, NSW	"3
<u>Nap. Butkūnas</u> , Melbourne, Vic.: "Siunčiu štai ir aš keletą ratukų į Jūsų statomą lietuviškos spaudos mašiną. Tegu jie padeda jai sklandžiai sukėti ir gaminti Australijoje lietuvišką spausdintą žodį, kuris neleis mums pamiršti mūsų kalbos ir visada primintų mums mūsų tėvynę"	"3
<u>Juozas Matikovas</u> , Warragamba Dam, NSW: "Naujus metus pradėkite spaustuveje"	"5
<u>A. Radvilas</u> , Lomos, W.A.	"1
<u>Albinas Mitkevičius ir Jonas Rėčiulaitis</u> , iš Naujosios Zelandijos, nugaleję visus pinigų persiuntimo sunkumus, atskubejo su savo pagalba ir gražiais linkejimais	"2
<u>J. Jenaitis</u> , Sydney, NSW	"1
<u>J. Merkevičius</u> , Woomera West, S.A.	"1
<u>S. Š.</u>	"1

(Tąsa sekančiame numeryje).

"... Geram reikalui paskolintas svaras yra šimteriopai naudingesnis. Tas svaras yra paskola pačiai kovojančiai Tėvynei. Tas svaras - liudijimas, kad tautos sopuliai ir rūpesčiai yra širdyje, bėt ne už durų kaip rudens liūtys šuo." J. CICĖNAS

R E D A K C I J O S A T S A K Y M A I

P. Valoniui - AL 10 Nr., siųstas Jums į Baringhup, grįžo atgal. Pažymeta, kad adresas nežinomas.

R. Norvydui - Jus įrašėme kandidatu Lietuvos Istorijai gauti. Jeigu mums atsiųs - Jūs taip pat gausite. Tiesioginiai, atrodo, negalėsite užsisakyti, nes prenumeratos priemimas jau baigtas.

Juliui Adamsui - Jūsų užsakytos "Lietuvos Istorijos" reikalu parašėme laišką "Patrijai" į Vokietiją.

A. Jančiauskienei - "Lietuvis" Jums užsakytas III.9 d. Dėl neiškių dar priežasčių keli balandžio mėnesio numeriai nebuvo gauti visoje Australijoje. 28 šil. įrašėme AL prenumeratai 1951 metams iki XII.31 d.

M Ū S Ū R Ė M Ė J A I.

Nenumatyta parama...

Palankaus lietuviams Mr. Brian Sandow (Adelaide) iniciatyva, jo uošviai, Dr. ir Mrs. G.H. Barham BLACK, savo sidabrinių vestuvių proga aukoja "Australijos Lietuviai" 10 šil. sidabru, nes pas australus yra tradicija per sidabrines vestuves duoti dovanas sidabru.

Gerb. Jubilijatams nuoširdžiai dėkojame už jų didelį mums prielankumą ir linkime laimingai sulaukti "Auksinių Vestuvių".

Kiti rėmėjai.

A. Rusinas 10/0	A. Jančiauskiene 3/4
Val. Jarmalavičiūtė 4/5	Alg. Talačka 6/0
Br. Gudonis 3/6	R. Greimas 4/3
J. Sirutis 2/0	- - - - -

Spaustuvės reikalams aukoję:

Vyt. Samulis (N.Perth) 10/0 ir Juozas Daubaras 7/0.

Visiems rėmėjams nuoširdus ačiū. Prašome mūsų nepamiršti ir ateityje.

GAUTI LIETUVIŲ kalbos vadovo užsakymai: 231.C. Petrikas 15/0, 232. A. Olšauskas 15/0, 233. Vyt. Samulis 15/0, 234. Pr. Puzdešris 15/0 ir 235. A. Šerelis £1.15.0

Sekančiame AL numeryje tilps svarbus LKV reikalu pranešimas.

AUSTRALIJOS LIETUVIS

- 39 -

1950 m. birželio 26 d.

"LIETUVIO" Leidyklos pranešimas

Nuo š.m. liepos 1 d. "Lietuvis" nustoja ejęs. Nuo tos dienos Vokietijoje pradės eiti kitas savaitraštis TREMTIS Simo Miglino leidžiamas ir redaguojamas. Jis bus pasiūstas ir visiems tiems LIETUVIO prenumeratoriams, kurie bus sumokėję ir už laiką po liepos 1 d. Prenumeratos kaina lieka ta pati - 5 šil. mėnesiui.

TREMTIES atstovas Australijoje ir toliau lieka AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator St., West Hindmarsh, Adelaide, S.A.

L i e t u v a i t ė, 41 metų, nori susipažinti vedybų tikslu su tokio pat amžiaus ar vyresniu lietuviu. Pa-geidauju foto. Atsakysiu tik į rimtus laiškus. Laiškus adresuoti: Australijos Lietuvis (Onutei), 35 Cator St. West Hindmarsh, Adelaide, S.A.

Tuoj pat reikalingi
STATINIŲ SPECIALISTAI
galį gaminti ir remontuoti
alaus statines.
Kreiptis: W. Schahinger & Sons
2 Hampton Rd., Keswick, Adelaide

MAŽOSIOS LIETUVOS TARYBAI
lietuvybės reikalams auk-
jo
J. Normantas £1.

LITHUANIA - albumo jau netu-
rime.

Š.m. birželio 6 d. 4 val. po piet, 8 mylios nuo Mel-
bourne, beniveliuodamas netikėtai staiga m i r ė

Inž. L E O N A S T U S K E N I S

Jų dukrelei Vitai ir žmonai reiškiau nuoširdžiausią
užuojautą ir kartu liūdžiu

A. Norkūnas

Šį sekmadienį, birželio 25 d. 18 val. 30 min. Katedros salėje šaukiamas Sporto Klubu "VYTIS" S U S I R I N K I M A S. Susirinkimo metu maj. J. Pyragius skaitys paskaitą "Lietuviškoji aviacija". Prašome narius ir prijaunčius kuoskaitlin-giausia dalyvauti.

L.S.K. "VYTIS" Valdyba

REMKIME LIETUVIŠKĄ SPAUSTUVĘ - SUTEIKIME JAI PASKOLĄ !

AUSTRALIJS LIETUVIS - 40 - 1950 m. birželio 26 d.

MELBOURNO L.K.F. SKYRIUS DĖKOJA UŽ PAAUKOTAS KNYGAS

Į Lietuvos Kultūros Fondo knygų rinkimo vaju atsiliepė tautietis J. Sarokas prisiųsdamas LKF Melbourne skyriui 15 lietuviškų knygų. P. Saroko paaukotos knygos tai gražus įnašas į organizuojamą Melbourne lietuvių biblioteką.

LKF Melbourne Skyrius maloniai prašo ir kitus tautiečius peržiūrėti savąjį lietuviškų knygų knygynėlį ir pagal galimybes paaukoti numatomam Melbourne lietuvių knygynui.

L.K.F.Melbourne Skyrius.

L.K.F.MELBOURNO SKYRIUS ORGANIZUOJA MUZIEJŲ LANKYMUS

Melbourne gyvenantieji tautiečiai, norintieji organizuotai lankyti Melbourne meno muziejus ir gauti lietuvių kalba informacijas, kreipiasi į dailininką A. Vaičaitį. Susidarius reikiamam skaičiui asmenų bus praneštas laikas ir tokiu būdu bus organizuotai lankomi muziejai.

L.K.F.Melbourne Skyrius

L.K.F. RENGIAMAS KONCERTAS - VAKARAS MELBOURNE

Š.m. liepos 1 d. L.K.F. Melbourne Skyrius rengia koncertą vakarą, kuris įvyks Fitzgerald St., South Yarroj, bažnyčios iškilmių saleje. Vakaro pradžia 7 val. vak. Koncerto programoje dalyvauja: p. Polovinskienė - sopranas, p. Paulius Rūtenis - tenoras, p. Pranas Matiukas - smuikas (Adelaide), Melbourne tautinių šokių grupė. Po koncerto šokiai.

L.K.F. Melb. Skyriaus Valdyba maloniai kviečia tautiečius skaitlingai atsilankyti ir tuo pačiu paremti Kultūros Fondo veiklą.

L.K.F. Melbourne Skyrius

LIETUVIŲ - LATVIŲ VIENYBĖS Centro Valdybos atstovas Australijoje prašo pranešti, kad jo adresas dabar yra toks: Mr. Jonas Normantas, Flinders Naval Depot, Vic.

Tad LLV skyrių steigimo, į narius įstojimo ir kitais aiščių vienybę liečiančiais reikalais prašome rašyti aukščiau nurodytu adresu.

Kas nori gauti mokslinės literatūros vokiečių kalba gali kreiptis šiuo adresu: Herrn K. Klastauskas, DP Camp, (24b) EUTIN, Germany. Atsiskaityti bus galima per Australijos Lietuvio administ.

GAUTOS NAUJOS KNYGOS

1. Antanas Maceina - DIDYSIS INKVI-ZITORIUS, antroji papildyta laida. 1950 - Šventieji Metai. "Ventos" leidinys, 221 psl. 10/6
2. Kotryna Grigaitytė - PASLAPTIS, lyrika. Iliustravo V.K. Jonynas. Išleido "Venta" 1950 - Šventaisiais metais. 77 psl. 6/0
3. A. Vytenis - RAUDONAJI ŽVAIGŽDĖ - THE RED STAR, anglų ir lietuvių kalbomis. 52 autentiškos fotografijos. 1950 m. 4/0
"Šis nuotraukų rinkinys leidžiamas viešumon, kaip bolševizmo nusikaltimų prieš žmogiškumą įrodomoji medžiaga, kaip viešas kaltinimas Sovietų Sąjungai už nusikaltimus, kurie valstybės remiami ir taip įprasti Sovietų Sąjungos pareigūnams".

Užsakymus adresuoti: AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator St., West Hindmarsh, Adelaide, S.A.

KNYGOS LIETUVIŲ KULTŪROS FONDUI gautos iš šių tautiečių:

E. Martinavičiaus, Darwin - Laivai palaužtom būrėm, Pavasario balsai, Rašau sau ir Nulis ir begalybė.

Alg. Rūsinio - Lietuva ir Karaliaučiaus kraštas, Talismanas (noveles), Jaunuolio būdas, Jaunuolio religija, Jaunuolio mokslas.

Iš nežinomo tautiečio - Mes ieškom pavasario.

Visiems ačiū. Ir kitus tautiečius prašome peržiūrėti savo knygų lentynas ir visas atliekamas knygas siųsti LKF organizuojamai bibliotekai. Siųsti "A. Lietuvio" adresu.

LKF Apygardos Valdyba

PRANEŠIMAS - Pranešu, kad iki šiam laikui vėsta mano Foto ir Optikos reikmenų prekyba praplečiama į

IMPORTO - EKSPORTO PREKYBĄ

įvairioms branžoms.

Antanas Paulaitis, Importe-Exporte,
Wangen in Allgaeu (Germany)

Mūsų GG. Skaitytojus, kurių prenumeratos laikas baigės liepos 1 d. ar anksčiau, maloniai prašome pratęsti prenumeratą.

